

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr. 12
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 6/1 din 10 aprilie 2024*

CURRICULUM

la disciplina

„UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN DOMENIUL PROFESIONAL”

(candidați la funcția de judecător)

AUTORI:

Tatiana CIAGLIC,
Șef, Centrul de
informații juridice,
formator INJ

Mihai GROSU,
Specialist în management
Tehnologii Informaționale,
Proiectului „Instanțe
Judecătorești Model”,
formator INJ

AVIZAT

Șef al Direcției instruire și
cercetare

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2024

I. PRELIMINARII

Tehnologiile informaționale au căpătat o importanță considerabilă în lumea modernă, iar evoluția tehnologică cunoaște un progres însemnat. Sistemul judiciar și cel judecătoresc nu este o excepție. Statele europene folosesc pe larg sisteme informaționale în sectorul justiției¹, un nou pas fiind integrarea inteligenței artificiale. Dezvoltarea acestui sector a generat necesitatea elaborării de către Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției a [Cărții europene privind utilizarea inteligenței artificiale în sistemele judiciare și infrastructura acestora](#)².

Republica Moldova oferă importanță majoră digitalizării sectorului public, inclusiv în domeniul justiției și sistemului judecătoresc în particular, fiind implementate documente strategice naționale și sectoriale:

- [Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030](#)³
- [Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și Planul de acțiuni corespunzător pentru implementarea acesteia](#)⁴

De asemenea în contextul integrării europene urmează să realizăm condiționalitățile de aderare, implementând întocmai [Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027](#).

De de altă parte, digitalizarea sectorului judiciar urmează a fi integrat și direcționat procesului de digitalizare la nivel european, [instrumentelor oferite de Comisia Europeană de Eficiență a Justiției](#), or integrarea europeană justifică abordarea comună a procesului de digitalizare a sectorului judecătoresc și judiciar. Este de remarcat că Republica Moldova a integrat indicatorii de performanță CEPEJ, iar statistica privind activitatea instanțelor este accesibilă prin intermediul sistemului informațional [JUSTAT](#).

Începând cu anul 2008, în Republica Moldova este aplicat și se află în proces perpetuu de optimizare Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD). Ulterior, au fost implementate și alte soluții tehnice. Astfel, potrivit pct.8 al [Conceptului Tehnic al Sistemului informațional judiciar](#)⁵, Sistemul Informațional Judiciar (SIJ) enumeră patru componente:

- 1) programul integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), care este o aplicație unică de documentare automatizată, evidență și control al activității de gestionare electronică a dosarelor și altor materiale procesuale emise de instanțele judecătorești sau prezentate spre examinare în cadrul acestora.
- 2) soluția informatică a ședințelor de judecată (SIaS) – aplicație destinată desfășurării videoconferințe.
- 3) portalul național al instanțelor de judecată (PNIJ), care reprezintă un sistem complex, caracterizat printr-un punct unic de acces la informația despre activitatea tuturor instanțelor de judecată. Scopul acestuia este susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru asigurarea comunicării dintre cetățeni și instanțele de judecată.
- 4) soluția informatică e-Dosar judiciar (SI e-DJ), care reprezintă o aplicație informatică performantă pentru formarea și administrarea dosarului electronic judiciar cu accesul

¹[Thematic report: Use of information technology in European courts](#)

²[European ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment](#)

³[Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.650 din 06.09.2023](#)

⁴[Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și Planul de acțiuni corespunzător pentru implementarea acesteia, aprobată prin Legea nr. 211 din 06.12.2021](#)

⁵[Conceptul Tehnic al Sistemului informațional judiciar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593 din 24.07.2017](#)

părților. Aceasta presupune automatizarea procesului de depunere a cererii de chemare în judecată în format electronic și distribuirea materialelor din dosar în formă electronică.

Gestionarea electronică a dosarelor, extragerea pe portalul național al instanțelor a listei dosarelor pendinte, listei ședințelor, hotărârilor și încheierilor publicate, etc. asigură transparența activității instanțelor de judecată, accesul la informație privind realizarea justiției, reduce factorul uman și riscurile de corupție. Pe de altă parte, desfășurarea ședințelor de judecată prin videoconferință reduce termenul de examinare a dosarelor și oferă comoditate participanților. În final, soluția informatică e-Dosar judiciar este concepută ca un instrument de interacțiune digitală cu participanții pe dosar.⁶

Automatizarea procesului de lucru în cadrul instanței de judecată permite optimizarea gestionării resurselor, planificarea activităților, accesul facil la informație, facilitarea lucrului judecătorului, a echipei acestuia și a secretariatului curții, accesul justițiabililor la informație – hotărâri, încheieri, agenda ședințelor, cereri și dosare pendinte.

La momentul actual toate instanțele judecătorești din Republica Moldova utilizează PIGD ver.5.0, sistemul de înregistrare audio a ședințelor de judecată FEMIDA/reportofoane, portalul național al instanțelor judecătorești, Sistemul Informatic Național e-Dosar (ver.2.0 pilotate în 11 instanțe judecătorești), sistemul de videoconferințe.

Astfel, activitatea judecătorului este intermediată de tehnologiile informaționale de la recepționarea dosarului până la emiterea hotărârii, proces în care este implicată toată echipa judecătorului – asistentul judiciar și grefierul. Viitorii judecători urmează să cunoască și să aplice corect opțiunile PIGD-ului, dar și celelalte componente a sistemului informațional judiciar, și să direcționeze activitatea echipei sale în acest sens. Pe de altă parte, redactarea actelor judecătorești și gestionarea fișierelor poate fi simplificată/optimizată prin aplicarea instrumentelor de referință.

În situația de pandemie s-a activizat rolul utilizării tehnologiilor informaționale în procesele de lucru, de interacțiune etc., a fost recunoscut rolul major și utilitatea sistemului de videoconferințe pentru desfășurarea ședințelor de judecată online, iar actualmente se insistă pe lărgirea aplicării soluției date.

Războiul din Ucraina a sporit pericolul atacurilor cibernetice în spațiul virtual și a generat necesitatea de a spori atenția asupra subiectului securității cibernetice – subiect distinct în cadrul disciplinei.

Acest curs de instruire se axează cu preponderență maximă pe utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea specifică a judecătorului, reieșind din sarcinile și atribuțiile acestuia.

Un alt aspect al instruirii îl constituie familiarizarea cu bazele de date juridice, necesare viitorilor judecători pentru informare și documentare. Acest element este important și prin faptul că facilitează operarea cu jurisprudența CtEDO, cadrul normativ UE.

Destinatarii disciplinei sunt candidații la funcția de judecător care sunt instruiți în cadrul Institutului Național al Justiției.

Scopul general al cursului de instruire este oferirea cunoștințelor și crearea abilităților necesare judecătorului pentru asigurarea utilizării eficiente a tehnologiilor informaționale specifice profesionale – soft-uri specializate, baze de date, etc.

⁶ Deocamdată, potrivit Hotărârilor CSM

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei, audientul va obține următoarele competențe:

- conștientizarea rolului tehnologiilor informaționale și a digitalizării la nivel național în activitatea profesională a judecătorului;
- utilizarea corectă a SIJ cu rolul de judecător;
- înțelegerea rolului și funcțiilor judecătorului și a echipei sale (asistent judiciar și grețier), precum și a altor utilizatori în gestionarea dosarului în PIGD, prin intermediul e-Dosar, desfășurarea videoconferințelor, alte aspecte adiacente;
- asigurarea performanței profesionale prin utilizarea eficientă a Sistemului Informațional Judecătoresc (SIJ) și utilizarea modului Rapoarte și BI Rapoarte;
- utilizarea avansată a procesorului de text Microsoft Office Word;
- utilizarea avansată a bazelor de date profesionale;
- utilizarea instrumentelor utile gestionării fișierelor;
- utilizarea eficientă a Sistemului Informațional al INJ „intranet.inj.md” (SI INJ) și a Platformei de instruire la distanță ILIAS „ilias.inj.md” (ILIAS) și HELP a CoE, accesul la resursele electronice oferite de INJ;
- utilizarea sistemului de videoconferințe;
- aspecte de referință privind utilizarea soluției informatice e-Dosar.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei, audientul va fi capabil să:

1. interpreteze și argumenteze rolul și importanța digitalizării și a SIJ în activitatea profesională de judecător și activitatea instanței;
2. recunoască garanțiile oferite de automatizarea sectorului judecătoresc pentru asigurarea echității actului de justiție și respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor;
3. definească elementele SIJ și să explice la nivel general modul de funcționare și interconexiune a acestora;
4. definească acțiunile stabilite pentru utilizatorul cu rolul de judecător în SIJ;
5. distingă modul de interacțiune a utilizatorului cu rol de judecător cu utilizatorii cu rolurile de specialist, grețier, asistent, președinte în PIGD;
6. utilizeze PIGD cu rol de judecător: meniul „Acte de inițiere a cauzei”, „Dosare”; „Liste”; „Calendar”; „Raportarea statistică”;
7. distingă principiile generale de funcționare a paginilor web și a Sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată FEMIDA/reportofoanelor și a sistemului de videoconferințe;
8. acceseze mediul Rapoarte și BI Rapoarte, să utilizeze informațiile generate pentru monitorizarea și autoevaluarea performanței individuale și colective;
9. să utilizeze eficient procesorul de text Microsoft Office Word și alte instrumente utile judecătorului la gestionarea fișierelor;
10. utilizeze eficient bazele de date juridice;
11. utilizeze SI INJ și ILIAS pentru dezvoltarea și perfecționarea cunoștințelor.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Utilizarea tehnologiilor informaționale în domeniul profesional (pentru judecători)	Ciaglic Tatiana, Grosu Mihai	II	20	4	16	Curs deplin

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Sistemul Informațional Judecătoresc (SIJ), digitalizarea sectorului judiciar la nivel național și european. Contextul național de digitalizare a sectorului public.	1	1
2.	Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).	2	8
3.	Modulul „BI Rapoarte” și modulul „Rapoarte”.		2
4.	Sistemul de înregistrare audio a ședințelor de judecată FEMIDA (completată cu reportofoane) și sistemul de videoconferințe. Sistemul Informatic Național e-Dosar.		1
5.	Utilizarea avansată a bazelor de date profesionale, site-uri de specialitate.	1	1
6.	Gestionarea avansată a procesorului de text Microsoft Office Word. Aspecte generale.		1
7.	Instrumente utile în activitatea judecătorului. Securitatea cibernetică.		1
8.	Sistemul Informațional al INJ și Platforma de instruire la distanță ILIAS în ajutorul judecătorului.		1
TOTAL		4	16

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Sistemul Informațional Judecătoresc (SIJ), digitalizarea sectorului judiciar la nivel național și european. Contextul național de digitalizare a sectorului public.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Descrierea și istoricul dezvoltării SIJ în Republica Moldova. Contextul dezvoltării SIJ în procesul de 	Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS	Lectura surselor din lista bibliografică

<p>digitalizare la nivel național și european.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instrumentele CEPEJ privind utilizarea tehnologiilor informaționale. • Structura și interconexiunile SIJ. • Descrierea generală a elementelor SIJ, rolul și menirea acestora. • Rolul judecătorului în aplicarea și dezvoltarea SIJ. Beneficiile și importanța SIJ pentru asigurarea unui proces de judecată echitabil. 	<p>proiector, laptop sau tablă inteligentă Tablă flipchart Prelegere modernă Discuția Brainstorming Soft ZOOM</p>	
<p>Tema 2. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Simularea în PIGD ver.5.0 a procesului de gestionare a dosarului cu accent pe acțiunile utilizatorului cu rol de judecător. • Căutarea dosarelor, înregistrarea cererii/dosarului. • Repartizarea și primirea în procedură a cererii/dosarului, stabilirea ședinței de judecată, citarea, elaborarea procesului verbal, elaborarea încheierii/hotărârii, publicarea hotărârii/încheierii, sumarul dosarului, fișa acțiunilor, registre. • Aspecte relevante utilizatorului cu rol de judecător/președinte al instanței – istoria repartizării dosarelor, statistica repartizării cauzelor. Stabilirea gradului de complexitate a dosarului – factorii implicați. 	<p>Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS Simulatorul PIGD, proiector, laptop, Tablă flipchart Demonstrația Simularea Jocul de rol Lucrul în echipă Soft ZOOM</p>	<p>Lecturarea Ghidurilor și vizionarea materialelor video privind utilizarea PIGD. Lecturarea cadrului normativ de referință</p>
<p>Tema 3. Modulul „BI Rapoarte” și modulul „Rapoarte”.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Simularea lucrului cu meniul BI Rapoarte și Rapoarte. • Extragerea și interpretarea datelor. • Exerciții practice. • Extragerea și interpretarea datelor generate de meniul Rapoarte, corelarea cu indicatorii de performanță. 	<p>Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS Simulatorul PIGD, proiector, laptop, Tablă flipchart Demonstrația Simularea Exercițiul Soft ZOOM</p>	<p>Lecturarea Ghidurilor și vizionarea materialelor video privind utilizarea PIGD. Lecturarea cadrului normativ de referință</p>
<p>Tema 4. Sistemul de înregistrare audio a ședințelor de judecată FEMIDA (completată cu reportofoane) și sistemul de videoconferințe. Sistemul Informatic Național e-Dosar.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Simularea înregistrării audio a ședinței de judecată. Activarea sistemului FEMIDA din PIGD. • Descrierea Sistemului Informatic Național e-Dosar, aspecte de referință pentru judecător. 	<p>Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS Simulatorul PIGD, proiector, laptop,</p>	<p>Lecturarea Ghidurilor privind utilizarea Sistemului Femida</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Sistemul de videoconferințe. 	Tablă flipchart Demonstrația Simularea Soft ZOOM	
Tema 5. Utilizarea avansată a bazelor de date profesionale, site-uri de specialitate.		
<ul style="list-style-type: none"> • Lucrul în bazele de date. • Căutarea și extragerea informației. • Elaborarea și demonstrarea prezentărilor privind resursele electronice/bazele de date juridice utilizate în activitatea profesională de către audienți. Discuții. • Baze de date: Legis, MoldLex, HUDOC, CCDOC, CSJ etc. 	Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS proiector, laptop, Tablă flipchart Simularea Brainstoirmig Soft ZOOM	Identificarea și accesarea site-urilor cu baze de date juridice și/sau în ajutorul judecătorului. Elaborarea prezentărilor
Tema 6. Gestionarea avansată a procesorului de text Microsoft Office Word. Aspecte generale.		
<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea opțiunilor word pentru eficientizarea și optimizarea redactării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii etc.). 	Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS proiector, laptop, Tablă flipchart Simularea Soft ZOOM	Utilizarea opțiunilor avansate ale procesorului de text Microsoft Office Word
Tema 7. Instrumente utile în activitatea judecătorului. Securitatea cibernetică.		
<ul style="list-style-type: none"> • Convertirea fișierelor. • Utilizarea arhivelor virtuale. • Aplicații utile. • Recunoașterea textului și a vocii. 	Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS proiector, laptop, Tablă flipchart Simularea Soft ZOOM	Identificarea și aplicarea aplicațiilor/softwarelor în ajutorul judecătorului
Tema 8. Sistemul Informațional al INJ și Platforma de instruire la distanță ILIAS în ajutorul judecătorului.		
<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea contului în SI INJ - accesarea, înscrierea la activități, gestionarea procesului de formare, descărcarea certificatelor electronice. • Gestionarea contului pe Platforma de instruire la distanță ILIAS, accesarea cursurilor electronice, resurselor etc. 	Curs de instruire la distanță mixt pe ILIAS proiector, laptop, Tablă flipchart Demonstrația Soft ZOOM	Accesarea contului și explorarea modului de navigare în intranet.inj.md și ilias.inj.md

VII. EVALUAREA

În cadrul cursului va fi aplicată evaluare peer-to-peer, dar și autoevaluări electronice menite să ofere audienților o perspectivă asupra însușirii materialului, nivelului de dezvoltare a abilităților de utilizare PIGD și alte instrumente.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte normative:

1. [Constituția Republicii Moldova;](#)
2. [Legea privind organizarea judecătorească, nr.514 din 06.07.1995;](#)
3. [Legea cu privire la statutul judecătorului, nr.544 din 20.07.1995;](#)
4. [Legea privind semnătura electronică și documentul electronic, nr.91 din 29.05.2014;](#)
5. [Conceptului tehnic al Sistemului informațional judiciar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593 din 24.07.2017](#)
6. [Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.794 din 01.08.2018](#)
7. [Codul de etică și de conduită profesională a judecătorului, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr.8 din 11.09.2015;](#)
8. [Regulamentul cu privire la volumul, metodele, temeiurile, și procedura de verificare a activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției, aprobat prin Hotărârea CSM nr.239/9 din 12.03.2013;](#)
9. [Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, aprobat prin Hotărârea CSM nr.111/5 din 05.02.2013;](#)
10. [Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești nr.110/5 din 05.02.2013, cu modificările ulterioare;](#)
11. [Regulament privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare penale, contravenționale și civile, aprobat prin Hotărârea CSM nr.165/6 din 18.02.2014, modificat și completat prin Hotărârea CSM nr.518/24 din 01.08.2017, cu modificările ulterioare;](#)
12. [Regulament cu privire la înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată, aprobat prin Hotărârea CSM nr.338/13 din 12.04.2013, cu modificările ulterioare;](#)
13. [Regulamentul cu privire la modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin Hotărârea CSM nr.658/30 din 10.10.2017;](#)
14. Instrucțiunea cu privire la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel

Recomandări ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei și Avizele Consiliului consultativ al Judecătorilor Europeni:

1. Recomandarea nr. (95) 11 cu privire la selectarea, prelucrarea, prezentarea și arhivarea hotărârilor judecătorești în sistemele automatizate de documentare juridică;
2. [Recomandarea nr. \(2001\)2 privind structurarea și restructurarea rentabilă a sistemelor judiciare și a sistemelor de informare juridică;](#)
3. [Recomandarea nr. \(2001\) 3 privind serviciile acordate cetățenilor de către instanțe și alte instituții juridice prin utilizarea noilor tehnologii;](#)
4. [Recomandarea nr. \(2003\) 14 privind interoperabilitatea sistemelor de informare în sectorul de justiție;](#)
5. [Recomandarea nr. \(2002\)2 privind accesul la documente oficiale.](#)

Instrumentele Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției:

1. [2022 – 2025 CEPEJ Action plan:“Digitalisation for a better justice”](#)

2. [Guidelines on electronic court filing \(e-filing\) and digitalisation of courts](#)
3. [Guidelines on videoconferencing in judicial proceedings](#)

Ghiduri de utilizare:

1. Ghidul pentru utilizatori (PIGD ver. 5.0) cu rol de judecător.
2. Funcționalități disponibile Judecătorului, Asistentului și Grefierului (materiale video).
3. Examinarea dosarului de echipa judecătorului.
4. Descrierea algoritmului de repartizare aleatorie a dosarelor în PIGD.
5. Ghidul de utilizare a Rapoartelor Statistice.
6. Ghidul de utilizare a Rapoartelor BI.
7. Programul de completare a bazei de date legislative MoldLex.
8. HUDOC user manual.
9. Materiale integrate în suportul electronic al cursului pe Platforma de instruire la distanță ILIAS a INJ.